Lietas Nr. C71282524
C-0497-25/25
ECLI:LV:VRT:2025:0925.C71282524.3.S

Vidzemes rajona tiesa

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Limbažos /Datums A/

Tiesa šādā sastāvā: tiesnesis Jānis Kucenko

ar tiesas sēdes sekretāri Anniju Petrušovu,

piedaloties prasītājas pārstāvei /Persona C/,

atbildētājai /Persona A/,

atklātā tiesas sēdē, izmantojot *Cisco Webex Meeting*videokonferenču platformu, izskatīja civillietu SIA /Nosaukums B/ prasībā pret /Persona A/ un /Persona B/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Prasītāja SIA /Nosaukums B/ cēla tiesā prasību pret atbildētājiem /Persona A/ un /Persona B/ par parāda piedziņu.

[1.1] Prasītāja norāda, ka /Datums I/ starp AS /Nosaukums E/ un /Persona B/ noslēgts kredīta līgums Nr. /Numurs A/, ar grozījumiem /Datums C/ pamatojoties uz kuru atbildētājam tika izsniegts aizdevums 83 850 USD nekustamā īpašuma, kas atrodas /Adrese A/ iegādei un komisijas maksas samaksai.

Lai nodrošinātu no kredīta līguma izrietošo maksājuma saistību pienācīgu izpildi, /Datums I/ starp banku un atbildētāju /Persona A/ tika noslēgts galvojuma līgums Nr. /Numurs B/.

Ņemot vērā, ka netika izpildītas ar kredīta līgumu uzņemtās saistības Alūksnes rajona tiesa /Datums P/ pieņēma lēmumu Nr. 3-12/0083 par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu, ar kuru nolēma nodot bezstrīdus piespiedu izpildei saistības ar kopējo nodrošinājuma summu 39 312,60 LVL (56 790,51 EUR), kas sastāv nopamatparāda 35 056,15 LVL (49 880,40 EUR), procentiem 2695,57 LVL (3835,45 EUR), līgumsoda 2160,88 LVL (3074,66 EUR).

Zvērināts tiesu izpildītājs nekustamo īpašumu /Datums D/ pārdeva izsolē, kuru nosolīja trešā persona par summu 6700 EUR. Banka atbildētāju saistību dzēšanai par nekustamo īpašumu atgūto summu /Datums E/ novirzīja pilnīgai tiesvedības izdevumu dzēšanai 498,01 EUR, daļējai procentu dzēšanai 3835,44 EUR, daļējai pamatsummas dzēšanai 840,45 EUR, un zvērināta tiesu izpildītāja izdevumu un amata atlīdzības apmaksai 1526,10 EUR.

/Datums K/ banka kā cedents un /Nosaukums A/ SIA kā cesionārs noslēdza cesijas līgumu, kurš cita starpā nosaka, ka visas prasījuma tiesības pret /Persona B/, kas izriet no kredīta līguma un /Persona A/, kas izriet no galvojuma līguma, tiek nodotas prasītājam.

[1.2] Prasītāja lūdz piedzīt no /Persona B/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /Persona A/ parādu 59 343,40 EUR, kas sastāv no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas 56 268,74 EUR un līgumsoda 3074,66 EUR, tiesāšanās izdevumus, un atzīt prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma pilnīgai izpildei saņemt likumiskos procentus – 6 % gadā no piespriestā, bet nepiedzītā parāda.

[1.3] Prasības pieteikums pamatots ar Civillikuma 1587., 1589., 1692., 1696., 1698., 1702. pantu, 1716. panta trešo daļu, 1756.pantu, 1765. panta pirmo daļu, 1805., 1828., 1934.pantu.

[2] Atbildētāja iesniedza rakstveida paskaidrojumus, kuros prasību neatzina.

Atbildētāja norādīja, ka neapstrīd faktu, ka /Datums I/ ar prasītāju ir noslēgusi galvojuma līgumu, apzinoties galvojuma līguma tiesiskās sekas. Uzskata, ka nav darīts viss iespējamais, lai parādu atgūtu no galvenā parādnieka. Tāpat ne banka, ne prasītājs nav veikuši aktīvas darbības parāda atgūšanai, proti, prasītāja ir nosūtījusi tikai vienu brīdinājumu un aicinājumu labprātīgi segt saistības, ko nav saņēmusi.

[3] /Datums L/ Vidzemes rajona tiesā saņemta prasītājas atsauksme, kurā norāda, ka, noslēdzot galvojuma līgumu, atbildētāja saskaņā ar galvojuma būtību uzņēmās atbildēt kreditoram par citas personas parāda saistībām, turklāt, saskaņā ar galvojuma līguma 3. punktu atbildētāja uzņēmās saistību kā pats parādnieks un atsakās no tiesībām prasīt, lai banka ar piedziņu vispirms griežas pie aizņēmēja.

Prasītāja konkrētajā lietā nekonstatē nevienu faktu, kas norāda uz to, ka atbildētāja ir nostādīta neizdevīgā stāvoklī, izņemot galvojuma būtību, kas nosaka, ka galvinieks uzņemas atbildēt par aizņēmēja neizpildītām saistībām. Prasītāja vairākkārt aicināja abus atbildētājus labprātīgi izpildīt saistības un tikai tad vērsās tiesā ar prasības pieteikumu par parāda piedziņu.

[4] Ar Vidzemes rajona tiesas /Datums R/ lēmumu apmierināts SIA /Nosaukums B/ (pirms nosaukuma maiņas SIA /Nosaukums D/) pieteikums par procesuālo tiesību pārņemšanu un civillietā Nr. C71282524 prasītāja/Nosaukums A/ SIA aizstāta ar SIA /Nosaukums B/ (pirms nosaukuma maiņas SIA /Nosaukums D/).

[5] Prasītājas pārstāve tiesas sēdē prasību uzturēja.

Papildināja, ka prasību uztur uz prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem. No prasības iesniegšanas brīža situācija nav mainījusies, atbildētāji nav sazinājušies, risināt lietu, naudas līdzekļi nav saņemti. Ir sūtīti atgādinājumi atbildētājiem, nav citu iespēju kā sazināties, nav iespējas uzzināt, ka atbildētājam pieder kādi nekustamie vai kustamie īpašumi. Lūdza apmierināt prasību pilnā apmērā.

[6] Atbildētāja tiesas sēdē atzina prasību.

Paskaidroja, ka atbildētājs visu sev piederošo kustamo mantu ir pārdevis, ir nopircis nekustamo īpašumu – dzīvokli. Atbildētājs izvairās, jo ir naudas līdzekļi par ko visu iegādāties, tad var piedzīt no viņa.

[7] Atbildētājs uz tiesas sēdi neieradās, tiesa atzina par iespējamu lietas izskatīšanu bez atbildētāja klātbūtnes tiesas sēdē.

Motīvu daļa

[8] Tiesa, uzklausot prasītājas pārstāves un atbildētājas paskaidrojumus, pārbaudot un izvērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus to kopumā, atzīst, ka prasība ir apmierināma pilnībā.

[9] Tiesa secina, ka lietā nav strīda par šādiem faktiem:

[9.1] /Datums I/ starp AS /Nosaukums E/ un /Persona B/ noslēgts kredīta līgums Nr. /Numurs A/, pamatojoties uz kuru tika izsniegts aizdevums 83 850 USD nekustamā īpašuma, kas atrodas /Adrese A/, iegādei un komisijas maksas samaksai;

[9.2] /Datums I/ starp banku un atbildētāju /Persona A/ tika noslēgts galvojuma līgums Nr. /Numurs B/;

[9.3] /Datums C/ starp atbildētāju /Persona B/ un AS /Nosaukums E/ noslēgti grozījumi Nr. /Datums I/ kredīta līgumā Nr. /Numurs A/, papildinot kredīta līguma I un II daļu;

[9.4] /Datums J/ aizdevēja nosūtīja atbildētājiem pirmstiesas brīdinājumu;

[9.5] Alūksnes rajona tiesa /Datums P/ ar lēmumu lietā Nr. 3-12/0083 nolēma nodot bezstrīdus piespiedu izpildei saistība ar kopējo nodrošinājuma summu 39 312,60 LVL (56 790,51 EUR);

[9.6] Ar Alūksnes rajona tiesas /Datums N/ lēmumu apmierināts zvērinātas tiesu izpildītājas pieteikums par nekustamā īpašuma izsoles akta apstiprināšanu un nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda.

[9.7] /Datums M/ atbildētājiem nosūtīts paziņojums par cesiju.

[10] Saskaņā ar līgumu starp aizdevuma devēju un atbildētāju nodibinātas aizdevuma tiesiskās attiecības. Puses ir vienojušās par aizdevuma līguma noteikumiem, atbilstoši Civillikuma 1427. pantam paužot savstarpēji saskanīgu gribas izteikumu, tādējādi saskaņā ar Civillikuma 1587. pantu līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto.

[11] Civillikuma 1589. pantā noteikts, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Civillikuma 1589. pants noteic trīs izņēmumus, kad, neprasot otras puses piekrišanu, ir pieļaujama vienpusēja atkāpšanās no līguma:

1) kad atkāpšanās ir pamatota ar paša līguma raksturu;

2) kad to zināmos apstākļos atļauj likums;

3) kad atkāpšanās tiesība bijusi noteikti pielīgta.

“[..] pietiek ar vienas puses paziņojumu par atkāpšanos no līguma, kas saskaņā ar Civillikuma 1589. pantu pielaižama tad, kad pamatota ar paša līguma raksturu, vai to atļauj likums, vai arī tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta. Tad līgums ir izbeigts ar brīdi, kad tiesīgā puse paziņo par atkāpšanos.” (sk. sal. *Senāta 2013. gada 30. janvāra sprieduma lietā Nr. SKC-644/2013 (C11049312)*6.1.punktu, *2014. gada 21. februāra sprieduma lietā Nr. SKC-36/2014 (C27188309)*7.1.punktu).

[12] Tiesa konstatē, ka /Datums J/ prasītāja vienpusēji atkāpās no līguma. Šāda kārtība paredzēta līguma II daļas 10.5. punkta 2. apakšpunktā. Ievērojot to, ka brīdinājuma nosūtīšanas brīdī atbildētāji bija kavējuši savu saistību izpildi, tiesa atzīst šādu rīcību par atbilstošu līgumam.

[13] Civillikuma 1943. pants nosaka, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Parāda aprēķinā prasītāja ir norādījusi uz parāda veidošanās kārtību, proti, no lietā iesniegtā Alūksnes rajona tiesas /Datums P/ lēmuma lietā Nr. 3-12/0083 redzams, ka apmierināts pieteikums par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu un bezstrīdus piespiedu izpildes kārtībā vērsta piedziņa uz atbildētājiem piederošo (½ domājamā daļa katram) nekustamo īpašumu /Adrese A/ pamatparāda 35 056,15 LVL, procentu 2695,57 LVL, līgumsoda 2160,88 LVL samaksai pēc kredīta līguma. Nekustamais īpašums pārdots izsolē un iegūtā naudas summa novirzīta pilnīgai

tiesvedības izdevumu dzēšanai 498,01 EUR, daļējai procentu dzēšanai 3835,44 EUR, daļējai pamatsummas dzēšanai 840,45 EUR, un zvērināta tiesu izpildītāja izdevumu un amata atlīdzības apmaksai 1526,10 EUR.

Atbildētāji nav norādījuši uz veiktajiem maksājumiem līdz lietas izskatīšanai pēc būtības, kā tas noteikts Civillikuma 1838. panta pirmajā daļā. Pie šādiem apstākļiem tiesa pamatsummas 56 268,74 EUR aprēķinu atzīst par pareizu, bet prasību – par apmierināmu.

[14] Saskaņā ar Civillikuma 1716. panta pirmo daļu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā), turklāt saskaņā ar 1720. panta 2. punktu līgumsodu par neizpildīšanu īstā laikā var prasīt vienlaikus ar līguma izpildi. Atbildētāju pienākums maksāt līgumsodu 0,3 % apmērā no nokavētā maksājuma summas par katru nokavēto dienu, kas noteikts līguma II sadaļas 10.1. punktā. Ņemot vērā minēto, prasība šajā daļā ir apmierināma.

[15] Saskaņā ar Civillikuma 1431. pantu, akta parakstīšana, vienalga, vai tas attiecas uz pašu parakstītāju vai trešo personu, uzskatāma par piekrišanu šim aktam, ja tā saturs parakstītājam bija zināms un ja viņam tajā tiesiskā darījumā, uz kuru akts attiecas, ir personīga interese un ierunas tiesība.

Civillikuma 1692. pants nosaka, ka galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no parāda. Civillikuma 1698. pants paredz galvinieka atbildību ne vien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem

Judikatūrā ir atzīts, ka saskaņā ar Civillikuma 1692. pantu galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņa parāda. Panta normā sniegtā definīcija norāda, ka galvojums ir līgums starp galvinieku un kreditoru, no kā secināms, ka ar galvojuma līgumu tiek nodibināta atsevišķa saistība starp kreditoru un galvinieku.

Starp banku un /Persona A/ /Datums I/ noslēgts galvojuma līgums Nr. /Numurs B/, ar kuru atbildētāja uzņēmās /Persona B/ no kredīta līguma izrietošās saistības kā pats parādnieks un atteicās no tiesībām prasīt, lai banka ar piedziņu vispirms griežas pie parādnieka.

Civillikuma tiesību normas, kas regulē galvojuma tiesisko institūtu (1692.-1715. pants) paredz divu veidu galvojumu - pirmais, *neekspromisoriskais galvojums* (kad kreditoram ar prasību vispirms ir jāvēršas pie galvenā parādnieka un tikai pēc tam pie galvinieka), otrais, *ekspromisoriskais* galvojums (kad galvinieks uzņēmies saistību kā pats parādnieks, šajā gadījumā galvinieks atsakās no Civillikuma 1702. panta pirmajā daļā paredzētajām tiesībām prasīt, lai kreditors pa priekšu vēršas ar prasību pie galvenā parādnieka). Ievērojot *ekspromisoriskā* galvojuma būtību, kreditoram nav pienākuma vērst savu prasību pret galveno parādnieku un viņš, iestājoties saistību izpildes termiņam, ir tiesīgs uzreiz vērsties pie galvinieka, nemaz nevēršoties pret galveno parādnieku (*Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2011. gada 27. aprīļa spriedums lietā Nr. SKC-86/2011).*

Komentējot Civillikuma 1702. pantu, tiesību doktrīnā norādīts, ka galviniekam, kurš uzņēmies atbildēt kreditoram par trešās personas parādu un līdz ar to galvo parāda saistības savlaicīgu un kārtīgu izpildi, atbildība būtībā iestājas no brīža, kad parādu saistības neizpildi pieļāvis galvenais parādnieks *(Civillikuma komentāri: ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā.- Rīga: Mans īpašums,1998, 199. lpp.).*

Ievērojot galvojuma līgumu saturu, secināms, ka tas atbilst Civillikuma 1692.-1695. panta noteikumiem un ir atzīstams par *ekspromisoriskiem* galvojumu Civillikuma 1702. panta izpratnē.

Parakstot galvojuma līgumu, atbildētājai bija zināms gan noslēgtā darījuma priekšmets, gan tiesiskās sekas līgumu nepildīšanas gadījumā. Līgums nav apstrīdēts vai atcelts, līdz ar to tiesai nepastāv šaubas, ka atbildētāja ir noslēgusi minēto galvojuma līgumu.

Līdz ar to atzīstams, ka prasītājai ir tiesības prasīt no aizdevuma līguma Nr. /Numurs A/izrietošā parāda samaksu no atbildētājas /Persona A/ kā galvinieces.

Ņemot vērā minēto, tiesa noraida atbildētājas paskaidrojumos pausto par to, ka prasītāja nav izdarījusi visu iespējamo, lai atgūtu aizdoto naudu no galvenā parādnieka, jo ekspromisoriskais galvojums šādu nepieciešamību neparedz. Turklāt tiesa atzīst, ka prasītāja pamatoti lūgusi piedzīt parādu no atbildētāja, bet piedziņas daļējas vai pilnīgas neiespējamības gadījumā to piedzīt no galvinieces.

[16] Saskaņā ar Civillikuma 1798. pantu par cesijas priekšmetu var būt visādi prasījumi, vienalga, vai tie izriet no līguma, vai no neatļautas darbības, starp tiem arī tādi, kuriem vēl nav iestājies termiņš, kā arī nosacīti un pat nākami un nedroši.

Civillikuma 1801. pantā noteikts, ka cesijas līgumu starp prasījuma atdevēju kreditoru (cedentu) un to personu, kam to atdod (cesionāru), var noslēgt jebkādā formā. Parādnieka piekrišana, pret kuru prasījums vērsts, nav vajadzīga, un cesija ir spēkā, pat ja viņš neko par to nezina.

Atbilstoši Civillikuma 1805. pantam cesionārs var no cesijas brīža darboties ar kreditora tiesībām un uz šā pamata rīkoties ar prasījumu, cedēt to savukārt citam un izlietot to pret parādnieku.

Ar /Datums K/ cesijas līgumu akciju sabiedrība AS /Nosaukums E/ cedēja SIA /Nosaukums A/ prasību, kas izriet no līguma Nr. /Numurs A/ un galvojuma līguma Nr. /Numurs B/.

Ievērojot starp akciju sabiedrību AS /Nosaukums E/ un SIA /Nosaukums A/ noslēgto cesijas līgumu, to, ka lietā nav ziņu, ka iepriekš minētais darījums būtu apstrīdēts vai atzīts par spēkā neesošu, tas ir saistošs visām personām, uz kurām tie attiecināmi, tajā skaitā atbildētājiem. Ņemot vērā norādīto, SIA /Nosaukums A/ saskaņā ar Civillikuma 1798., 1801., 1805. pantu ir prasījuma tiesības pret atbildētājiem.

[17] Prasītāja par prasību ir samaksājusi valsts nodevu 1694,18 EUR. Ņemot vērā norādīto, no atbildētāja /Persona B/ un atbildētājas /Persona A/ piedzenami samaksātie tiesas izdevumi vienādās daļās – 847,09 EUR no katra.

[18] Atbilstoši Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktam (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2025. gada 31. martam) ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi šajā lietā ir 31 EUR, kas pamatojoties uz Civilprocesa likuma pārejas noteikumu 185. punktu, Civilprocesa likuma 42. panta pirmo daļu, Ministru kabineta 2022. gada 11. janvāra noteikumu Nr. 20 “Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība” 14. punktu, piedzenami no atbildētājiem valsts labā vienādās daļās – 15,50 EUR no katra.

[19] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu prasītājai nosakāmas tiesības par laiku no brīža, kad notecējis termiņš sprieduma labprātīgai izpildei, līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos sešus procentus gadā no kopējās piedzītās summas, ievērojot Civillikuma 1763. panta 1. punkta noteikumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

[20] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1} pantu atbildētājiem nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 41., 42., 44., 97., 190., 193. pantu tiesa

nosprieda

apmierināt SIA /Nosaukums B/ prasību.

Piedzīt no /Persona B/, personas kods /Personas kods B/, bet piedziņas daļējas vai pilnīgas neiespējamības gadījumā no atbildētājas /Persona A/, personas kods /Personas kods A/, par labu SIA /Nosaukums B/, reģistrācijas numurs /Numurs C/, pamatsummas parādu 56 268,74 EUR (piecdesmit seši tūkstošo divi simti sešdesmit astoņi*euro* 74 centi) un līgumsodu 3074,66 EUR (trīs tūkstoši septiņdesmit četri *euro* 66 centi) par laika periodu no

/Datums P/ līdz /Datums B/, kopā 59 343,40 EUR (piecdesmit deviņi tūkstoši trīs simti četrdesmit trīs*euro* 40 centi).

Piedzīt no /Persona B/, personas kods /Personas kods B/, par labu SIA /Nosaukums B/, reģistrācijas numurs /Numurs C/, tiesāšanās izdevumus 847,09 EUR.

Piedzīt no /Persona A/, personas kods /Personas kods A/, par labu SIA /Nosaukums B/, reģistrācijas numurs /Numurs C/, tiesāšanās izdevumus 847,09 EUR.

Samaksa veicama uz kontu Nr. /IBAN B/ AS /Nosaukums C/.

Noteikt SIA /Nosaukums B/, reģistrācijas numurs /Numurs C/, tiesības saņemt no /Persona B/, personas kods /Personas kods B/, bet piedziņas daļējas vai pilnīgas neiespējamības gadījumā no atbildētājas /Persona A/, personas kods /Personas kods A/, likumiskos procentus 6 % gadā no piedzītās summas par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Piedzīt no /Persona B/, personas kods /Personas kods B/, par labu valstij tiesāšanās izdevumus – ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 15,50 EUR. Samaksu veikt: saņēmējs: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr. 90001672316, konta Nr. LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, norādot datus personas vai lietas identificēšanai.

Piedzīt no /Persona A/, personas kods /Personas kods A/, par labu valstij tiesāšanās izdevumus – ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 15,50 EUR. Samaksu veikt: saņēmējs: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr. 90001672316, konta Nr. LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, norādot datus personas vai lietas identificēšanai.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Vidzemes apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Vidzemes rajona tiesā.

Datums, kad spriedums ir pieejams tiešsaistes sistēmā – /Datums A/ –, uzskatāms par sprieduma pasludināšanas dienu.

Tiesnesis J. Kucenko